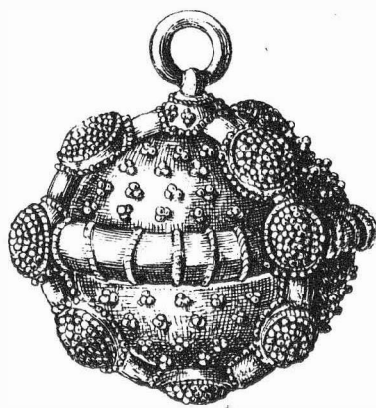

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1960

BRNO 1961

Sondage auf der paläolithischen Station in Pavlov II.

Im Jahre 1960 wurden kleinere Sondagearbeiten auf der paläolithischen Station in Pavlov II durchgeführt, die durch verhältnismässig reiche Lesefunde bekannt war. In den früheren Jahren wurden nicht nur Steinwerkzeuge gewonnen, sondern auch Tierknochen direkt aus dem Ausgange der Aschen-Kulturschichte in der Wand des anliegenden vertieften Feldweges. Bei den Sondagearbeiten gelang es den Fundhorizont zu erfassen, der mit dem jüngsten Löss überdeckt ist und ausser reichhaltigeren Steinwerkzeugen auch Mammut- und kleinere Tierknochen, unscheinbare Klümpchen roter Farbe und sogar zwei kleine durchbohrte Kieselsteine zu gewinnen. Die Funde gehören der lokalen Entwicklung des Gravettien /Pavlovien/ an und zeigen, dass es hier bei den fortsetzenden Ausgrabungsarbeiten mit einer Flächengrabung möglich sein wird, einen weiteren Standort einer langandauernden jungpaläolithischen Besiedlungsentwicklung unter den Pollauer Bergen zu verfolgen. Nach der Lösung der Gesamtgestaltung auf Absolons Station bei Dolní Věstonice tritt die Forschung in diesem Gebiete in eine neue Etappe. Sie wird nicht nur die Problematik einer einzigen Station lösen, sondern der gesamten Konzentrierung von Standorten, die gemeinsamen Beziehungen und Zusammenhänge einzelner Lageransiedlungen und aller Fundorte, mit dem Ziele, eine vollendetere Vorstellung über die Gesamtgestaltung und über die Bedeutung ihrer Konzentration in einem geographisch beschränkten Gebiete zu bringen.

Výzkumné práce v cihelně u Dolních Věstonic.

Bohuslav Klíma

Tab. 3.

Sprašový profil v zaniklé cihelně u Dolních Věstonic, který byl v roce 1959 očištěn výkopem a podrobně dokumentován kresebně a fotograficky, se stal v roce 1960 předmětem dalšího pečlivého šetření. Ke komplexnímu zpracování se připojil dr. V. Ložek z Ústředního ústavu geologického a dr. J. Kukla z Archeologického ústavu ČSAV v Praze, kteří provedli řady analys a rozborů.

V roce 1960 byly očištěny v cihelně další profily /5-8/, jimiž jsme chtěli ověřit předchozí získané poznatky. Dva z nich poskytly opět, ale jen ojedinělé nálezy kamenné industrie. Oba jsou velmi důležité, ovšem každý jinak. V profilu č. 5 v jižní stěně hlínku zachytil J. Huták při skrývání bezpečně ve slabě vyvinuté půdě na basi spráše W2 široký a plochý ústěp menších rozměrů a bez zřetelných stop úpravy. Tvarově je to tedy naprosto nevýrazný předmět. Důležitější je okolnost, že je odštípnut z valounu medového rohovce západomoravského křídového útvaru, tedy z materiálu charakteristického pro starší fázi aurignacienu na Moravě /B. Klíma, Anthropozoikum VIII, 1959/. S velkou pravděpodobností ho lze na podkladě těchto skutečností zařadit ke stanicím typu Brno-Maloměřice, Stránská skála, Křepice, Bulhary a j. Zdánlivě nepatrný ústěp upřesňuje tak stratigrafickou polohu aurignacienu a ukazuje na možnost dalších důležitých nálezů v různých stratigrafických úrovních studovaných profilů.

Druhý profil č.8 jsme očistili opět v západní stěně hliníku, v blízkosti výkopu z roku 1958, kde jsme tehdy získali z kulturní vrstvy v úrovni interstadiální půdy W 2-3 podivuhodný soubor hrubé industrie spolu s nástroji gravetienu. Nález z profilu č.8 patří k nim. Je to křemenný valou protáhlého tvaru, který má v příčném směru v horní části jen několika odštěpy upravenou ostrou hranu. Poobá se jednoduché sekerce, tedy těžšímu údernému nástroji či zbraní s ostrou hranou vpředu. S několika takovými kusy velmi starobylého vzhledu z dřívějších výkopů připomíná nikoli jádrovou industrii-nejde zde o snahu vytvořit typické tvary této industrie - pěstní klíny, ale jednodušší, vývojově starší předměty prvotní industrie valounové. Stratigraficky však nelze o jejich původu pochybovat; tvoří součást inventáře mladopaleolitického sídliště.

Paleolitické nálezy z interstadiálního horizontu W 2-3 v cihelně u Dolních Věstonic, poslední i dřívější, svědčí o existenci samostatného centra osídlení, které budeme na rozdíl od Absolonovy stanice označovat jako Dolní Věstonice II - cihelna. Výsledky komplexního studia, které byly uloženy v obsáhlejší stati /Anthropozoikum XI, 1962/, činí sprašové profily této lokality jedním ze základních pilířů stratigrafie mladého pleistocénu ve střední Evropě.

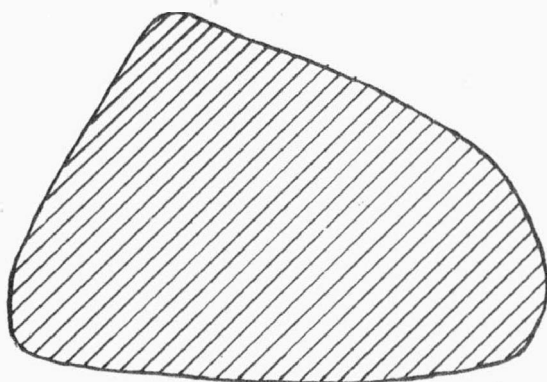
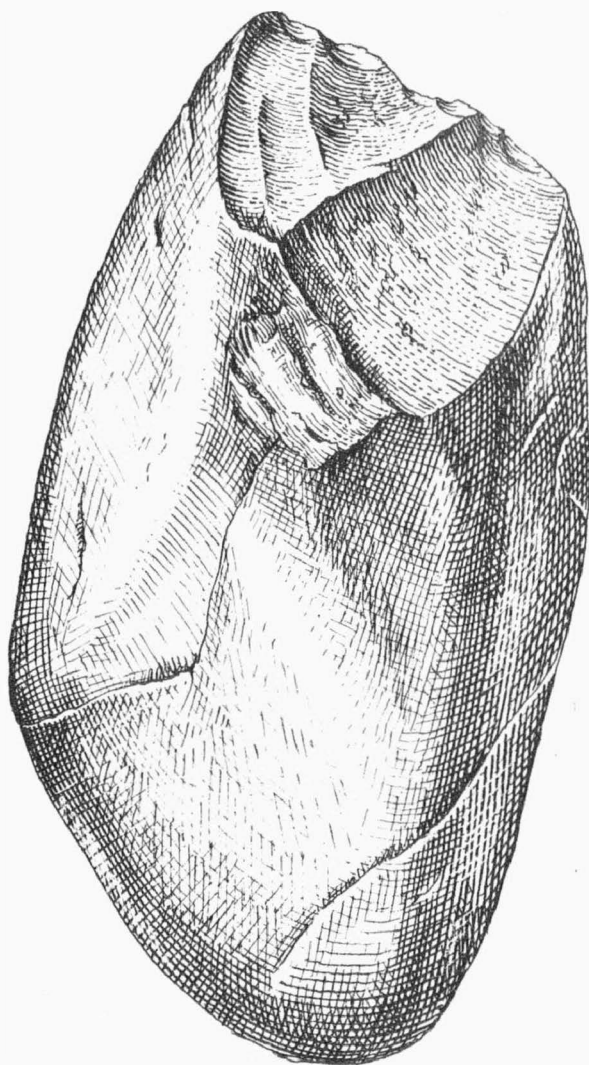
Forschungsarbeiten in der Ziegelei bei Dolní Věstonice.

Im Jahre 1960 wurde das Studium des bereits gereinigten Profiles in der Ziegelei bei Dolní Věstonice unter Mitarbeit von V. Ložek und J. Kukla fortgesetzt. Die detaillierten Zergliederungen und Analysen gewährten wichtige Erkenntnisse /Anthropozoikum XI, 1962/, welche zeigen, dass das Profil einer der Grundpfeiler der Stratigraphie des jungen Pleistozän in Mitteleuropa sein wird. Die neuen gereinigten Profile bestätigten die früheren Erkenntnisse und gewährten weitere Funde. Im Profil Nr. 5 war dies ein Hornblendeabschlag, den man, dem Rohmaterial nach, mit der älteren Aurignacien-Phase in Mähren verbinden kann. Dieser lag in einem schwach entwickelten Boden auf der Lössbasis W2, und präziserte dadurch die stratigraphische Lage der Stationen vom Typ Brno - Maloměřice, Stránská skála, Křepice, Bulhary u.w. Im Profil Nr. 8 wurde im Niveau des interstadialen Bodens W2-3 ein, auf einfache Weise zugeschärfter Quarzitrollstein entdeckt, der zu ähnlichen Funden aus dem Jahre 1958 gehört. Formlich erinnert dieser an archaische Geräte der ursprünglichen Rollsteinindustrie, /Pebble tool/, ist jedoch ein untrennbarer Bestandteil der groben Industrie im Inventar der jungpaläolithischen Station. Die Arbeiten in der Ziegelei zeigten, dass hier eine besondere Besiedlungskonzentration existiert, die wir im Gegensatz zu Absolons Station als Dolní Věstonice II - Ziegelei, bezeichnen werden.

Nález mamutích kostí v Sobotovicích.

Bohuslav Klíma

Při úpravě svíslé stěny v závěru dvorku za domem č.151 v severovýchodní části obce Sobotovic u Rajhradu zachytil K. Schoř v létě 1960 několik mamutích

1 : 1

Tab. 3. Dolní Věstonice II - cihelna. Jednostranný sekáč z valounu křemene.
Einseitiger chopper aus Quarzgerölle.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1960.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Poulík.

Redaktoři : PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.

Kresby: B. Ludikovská.

Na titulní stránce: Pozlacený gombík z pohřebiště u VI. kostela
v Mikulčicích.

Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.